Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3

Nr. Wilno, dn. ~~5 czerwca~~ 1931 roku. 455.

Treść numeru:

-----oooooo0§oooooo-----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Lietuvos Žinios" w sprawie wywiadu prasowego min. Zauniusa.

"Lietuvos Žinios" Nr.119, z dn.29 maja 1931 r.Artykuł p.t. W sprawie wywiadu prasöwego Elty z min.Zauniusem."Streszczenie:

W dn.29 maja udzielił min.Spraw Zagr.Zaunius Elcie wywiadu prasowego w sprawie ostatniego posiedzenia Rady L.N.Na posiedzeniu tem, jak wiadomo, Litwa miała dwie sprawy: incydentów pogranicznych i skargę kłajpedzką.

Min.Zaunius powiedział, że wszystko jest w porządku i że wszystko dało się załatwić pomyślnie.

Nie doszło wprawdzie do porozumienia w sprawie incydentów Pogranicznych, lecz incydenty zdarzają się obecnie rzadko.

Sprawa kłajpedzka została obecnie rozdzielona niejako na dwie sprawy, przyczem rząd litewski zwrócił się do Ligi Narodów z prośbą o wyznaczenie eksportów, którzyby pomogli rządowi litewskiemu przeprowadzić rozrachunki finansowe z obszarem Kłajpedy.

Zdaniem min.Zauniusa układa się to wszystko bardzo dobrze, lecz przecież Litwa ma też dobrych buchalterów, a nawet specjalną katedrę przy uniwersytecie i mogłaby xxx sama rozrachunki z Kłajpedą przeprowadzić. Zwrócenie się do Ligi Narodów z prośbą o buchalterów robi wrażenie, że Litwa buchalterów nie posiada i rozrachunków z Kłajpedą samodzielnie dokonać nie potrafi.

Tyle co do pierwszej części całej skargi kłajpedzkiej. Co się tyczy części drugiej, która dotyczy kwestyj jurydycznych, przedstawiciel Elty dowiedział się od min.Zauniusa tylko tyle, że w kwestjach jurydycznych toczą się obecnie rokowania z państwami, które podpisały konwencję kłajpedzką. O ile do porozumienia z niemi nie dojdzie, cała ta część skargi skierowana zostanie do Trybunału Międzynarodowego w Hadze.

Na tem się cały wywiad kończy. Jak wiadomo już poprzednio Elta te same wiadomości podawała. Społeczeństwo zaś chciałoby usłyszeć jakieś obszerniejsze dane o sprawach polityki zagranicznej, aniżeli te oficjalne enuncjacje. Wszystkie te kwestje dotyczą bowiem ważnych zagadnień państwa Litewskiego, któremi się społeczeństwo interesuje. Wywiady prasowe są jedyną drogą, przy pomocy której można się dowiedzieć o sprawach państwowych. Nie należy zapominać, że Litwa nie ma parlamentu, gdzie się zwykle obszernie sprawy te porusza.

Dr.Zaunius w swym wywiadzie z przedstawicielem Elty nie powiedział ani słowa o zarzutach wysuwanych w prasie, których tak wiele było, a na które nikt jeszcze nie odpowiedział.

"Lietuvos Aidas" o wynikach sesji genewskiej.

"Lietuvos Aidas" Nr.116, z dn.27 maja 1931 r. Artykuł p.t. "Wyniki sesji genewskiej". Streszczenie:

Skoro się rzuci okiem na prace ostatniej sesji genewskiej, skonstatować wypadnie bezsprzeczny fakt gładkiego jej przebiegu bez żadnych specjalnych tarć i konfliktów, mimo doniosłości rozpatrywanych problemów. Sesja genewska była owocna w swe uchwały. Przyznać też należy, że sesja Rady L.N. coraz bardziej przekonuje tych nawet co dawniej nie dowierzali, a potrosze i dziś jeszcze nie dowierzają Genewie, że jest potrzebna i wysoce pożyteczna. Łatwo się przekonać, że gdyby nie Liga Narodów, to sytuacja wytworzyłaby się bez wyjścia chociażby w sprawie takiego Anschlussu. Mogłoby łatwo dojść do incydentów a w konsekwencji i do konfliktów.

Niepodobna ominąć też milczeniem udziału Rosji Sowieckiej w pracach Komisji Europejskiej. Udział ten wykazał wszystkim, że ZSSR. z korzyścią może uczestniczyć w zjazdach międzynarodowych. Na współpracy tego rodzaju pokój europejski może jedynie zyskać.

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

"L i e t u v o s Ż i n i o s" o p o g ł ę b i e n i u s i ę k r y z y s u e k o n o m i c z n e g o n a L i t w i e .

"Lietuvos Żinios" Nr.117 z dnia 27 maja 1931 r. Artykuł p.t. "Kryzys gospodarczy się pogłębia". Streszczenie:

Skoro się rzuci okiem na dane oficjalnego biuletynu Banku Litewskiego /Nr.12/, to z łatwością da się skonstatować, że w pierwszym kwartale r.b. niskie ceny światowe na surowce i półfabrykaty w dalszym ciągu ciążą nad całą gospodarką litewską. Z drugiej zaś strony cena fabrykatów jest w dalszym ciągu wysoka i na fabrykaty z trudnością się mogą zdobyć te warstwy ludności, których dochody opierają się na sprzedawanych po niskich cenach produktach.

W związku z tem, sprawozdania z różnych zakątków Litwy, zgodnie podkreślają, że siła nabywcza najliczniejszej warstwy rolniczej się zmniejszyła. Zmniejszył się również popyt na wyroby zarówno przemysłu krajowego, jak też fabryk zagranicznych. Nawet zapotrzebowanie na nawozy sztuczne w tym roku się zmniejszyło. Jedni z rolników nie mają pieniędzy, inni zaś kalkulują całkiem świadomie,że wobec niskich cen na zboże kupno nawozów sztucznych się nie opłaca. Zwiększyły się jedynie zapotrzebowania na towary, z których się zamierza osiągnąć większa korzyść, a więc na bydło rasowe, nierogaciznę na bekony i t.d. Podobnież nie zmniejszyły się zapotrzebowania na materjały budowlane i towary zakupowane przez ludność miejską.

W zakresie rozbudowy napotyka się jednak nowe trudności . Kupcy leśni sztucznie podbijają ceny, pragnąc wyzyskać okazję. Podobnież czynią właściciele tartaków, handlarze farbami, stolarze i t.d. Wszystko to pogłębia jedynie kryzys gospodarczy.

Pozatem biuletyn banku litewskiego głosi, że litewski handel zagraniczny w pierwszym kwartale r.b. zaczął wykazywać w niektórych pozycjach tendencje, których dalszy przebieg narazie trudno określić. W porównaniu z handlem z pierwszego kwartału r.ub. zarówno eksport, jak import znacznie się zmniejszyły. W 1930 r. eksportowano w ciągu pierwszych trzech miesięcy na sumą 82,2 milj.lt, zaś w 1931 r. tylko na sume 70,9 milj.lt. Import wyniósł w tym samym czasie r.b.64,3 milj.lt, zaś w r.ub.71,6 milj.lt.

Biuletyn podaje również wiadomości o bankructwach i wekslach protestowanych: w I-szym kwartale r.b. zbankrutowały 23 firmy, z czego 17 na prowincji i 6 w Kownie. Długi tych firm wynoszą 6 i pół milj.lt, z czego na Kowno przypada ok.5 milj.lt.Godną uwagi jest rzeczą, że bankructwa tegoroczne dotknęły więcej kredytorów miejscowych. W przybliżeniu na kredytorów miejscowych przypada 3 i ćwierć milj.lt. długów z firm, które zbankrutowały. Drugie tyle przypada na kredytorów zagranicznych. Straty kredytorów nie zostały jeszcze dokładnie ustalone, lecz w przybliżeniu już można określić, że wyniosą one conajmniej 2 i pół milj.lt z czego 1 milj.300 tys.przypadnie na kredytorów miejscowych, zaś 1 milj.200 tys. na kredytorów zagranicznych. Większość bankructw nastąpiło wskutek ciężkiej sytuacji ekonomicznej. Jedynie trzy firmy zbankrutowały podstępnie. Długi ich wynoszą ok.1/4 milj.lt.

Oprócz firm, które zbankrutowały, szereg firm znalazło się w ciężkiej sytuacji.

Liczba protestowanych weksli wynosiła w pierwszym kwartale r.b. 40 tys. na sumę 12.700000 lt. W tym samym czasie r.ub. wyniosła liczba protestowanych weksli 36.000 na sumę 11.300.000 lt.

Wszystkie te oficjalne dane biuletynu Banku Litewskiego świadczą, że kryzys gospodarczy Litwy się pogłębia.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"L i e t u v o s Ż i n i o s" o n a s t r o j a c h p r z e d w y b o r c z y c h n a L i t w i e .

"Lietuvos Żinios" Nr.118,z dn.28 maja 1931 r.Art.p.t."Rzeczy-

wistość!"

Zbliża się już dzień wyborów do samorządów, a tymczasem nie widać żadnych znaków ożywienia. Wszystko stanęło w miejscu, zamarło w bezruchu i tylko nieliczna część ludności przygotowuje się do mechanicznego oddania kartek według dawnej tradycji, siłą inercji.

Coprawda zgłoszono aż 19 list, lecz jedynie listy mniejszości i właścicieli domów można nazwać listami zorganizowanych warstw społeczeństwa. Inne listy sklejone zostały przypadkowo, ażeby choć trochę zatknąć lukę, jaka się wytworzyła wskutek niebrania udziału przez opozycję w wyborach.

Na czele listy tautininków figurują p-Szyling i Cyprjan Piotrowski. Rzecz prosta kandydatura Cyprjana Piotrowskiego jest jedynie trickiem przedwyborczym, zmierzającym ku uzyskaniu małej przynajmniej ilości głosów. Nie trzeba chyba dodawać, że trick ten się chyba nie uda, gdyż samorząd miejski nie jest operą, a o talencie p.Piotrowskiego jako członku samorządu narazie nikt nie wie.

Jasną jest rzeczą, że nikt z robotników nie będzie głosował za listą "robotników" na których czele stoją adwokat Batajtis i Daugiełło. Listom tym nie uda się zdobyć dla "tautininków" głosów wyborczych.

Listy "litewskie" wywierają bardzo mierne wrażenie w porównaniu z listami zorganizowanej mniejszości. Wobec niebrania udziału w wyborach przez opozycję, nic ze społeczeństwa litewskiego nie zostało a tej pustki surogatami nie da się zastąpić.

"L i e t u v o s Ž i n i o s" o p a r t j i "t a u t i n i n k ó w".

"Lietuvos Žinios" Nr.120 z dn.30.V.1931 r. Artykuł p.t." Niezdrowy objaw". Streszczenie:

Litwini podobnież jak i inne narody mogą i chcą łączyć się w organizacje i partje. Rzecz prosta, związek "tautininków" jest również na Litwie możliwy. Jednak od pewnego czasu, partja "tautininków" ogłosiła monopol partyjności: niech wszystkie partje i związki zginą, byleby została partja "tautininków". Nie zależnie od tego, partja "tautininków" zamiast postępować zgodnie z potrzebami państwa i współpracować kulturalnie z innemi państwami, zmusiła je /partje/ do opozycji, a obecnie nawet nie toleruje tych swoich członków, którzy nieco odmiennie myślą, nie chcą stać na miejscu i szukają lepszych dróg. Jest to niezdrowy, wąski, partyjny pogląd.

Nie jest np.tajemnicą, że na konferencję "tautininków", jaka się ostatnio w dn.30 maja r.b. odbyła, nie mogli przybyć niektórzy przedstawiciele. W życiu partyjnem jest to rzeczą anormalną.

Niezdrowe objawy dają się zresztą zauważyć nietylko w partji "tautininków", lecz i w opanowanym przez nich aparacie państwowym.

K r o n i k a .

D o k o ł a k o n f e r e n c j i "t a u t i n i n k ó w". W związku z konferencją "tautininków", jaka się w dn.30 maja w Kownie odbyła, poruszano tuż przed samą konferencją jak podają "Lietuvos Zinios" /Nr.120/, szereg spraw partyjnych przy udziale przedstawiciele związku "tautininków", "woldemarasowców" i "Jedności gospodarczej". Debatowano głównie nad sprawę konsolidacji partji "tautininków". Układy te jednak żadnych realnych wyników nie dały.

Jak podaje "Siegodnia" /Nr.152/, wygłosił na dorocznej konferencji "tautininków" Prezydent Smetona wielkie przemówienie polityczne. Smetona konsekwentnie udawadniał, że ster rządów na Litwie nie spoczywa w rękach związku "tautininków". Od dnia 17 grudnia 1926 r.Prezydent wziął na siebie całą odpowiedzialność za rządy i jest rzeczą zupełnie niedopuszczalną, ażeby Prezydent podlegał jakiejś kontrli, a tembardziej, żeby ktoś mógł zakładać "veto" przeciwko decyzji Prezydenta". Obietnice swe w zakresie wprowadzenia nowych form ustroju państwowego wprowadza Prezydent w życie drogą opracowania nowej konstytucji i wydania odpowiednich ustaw. Jedynie po zakończeniu tej pracy Prezydent będzie uważał swoją rolę za spełnioną.

Następnie Prezydent Smetona mówił szczegółowo o celach partji, o zadaniach wychowania młodzieży, które nie może być oddane w ręce duchowieństwa, o kryzysie parlamentaryzmu, o nieodpowiedniości faszyzmu dla Litwy i t.d.

B7